

Bezpieczeństwo pożarowe w obiektach mieszkalnych

Zasady bezpieczeństwa pożarowego w budynkach mieszkalnych

I. W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego w budynkach mieszkalnych zabronione jest:

1. *Używanie ognia otwartego, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować pożar w pomieszczeniach piwnicznych oraz na strychach.*

2. *Przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowej, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

3. *Użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.*
4. *Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,*
5. *Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.*
6. *Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości.*

7. *Składowanie materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach.*
8. *Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie.*
9. *Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do: urządzeń przeciwpożarowych, takich jak hydranty, zawory hydrantowe, suche piony, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej.*

10. *Garażowanie pojazdów z silnikami spalinowymi posiadających paliwo w zbiorniku (motocykl, motorower, samochód) w pomieszczeniach, które nie są garażami stwarza zagrożenie dla ludzi i budynku w przypadku powstania pożaru z winy środka transportu. Przyczyną pożaru jest najczęściej wadliwa instalacja elektryczna pojazdu lub inny czynnik, który może zapalić paliwo. Jeśli pojazd nie znajduje się w garażu, a np. w komórce, szopie, stodole musi mieć opróżniony zbiornik paliwa i odsączony akumulator.*

II. Zasady postępowania w przypadku pożaru w budynku mieszkalnym

Pożar w budynku mieszkalnym powstać może w pomieszczeniach mieszkalnych, piwnicach, poddaszach, zsykach, pionach instalacji elektrycznych oraz innych instalacji.

W przypadku zauważenia pożaru należy niezwłocznie zaalarmować osoby przebywające w strefie zagrożenia oraz wezwać straż pożarną (tel. 998 lub 112).

Po wybraniu numeru alarmowego straży pożarnej 998 lub 112 i zgłoszeniu się dyżurnego należy spokojnie i wyraźnie podać:

- swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
- adres i nazwę obiektu,
- co się pali, na którym piętrze,
- czy występuje zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego,
- po podaniu informacji nie odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

Przyjmujący może zażądać:

- potwierdzenia zgłoszenia poprzez oddzwonienie,
- dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać.

1. W przypadku pożaru we własnym mieszkaniu należy:

- wyprowadzić z mieszkania dzieci i osoby niepełnosprawne,
- w zależności od zaistniałej sytuacji podjąć działania gaśnicze, wyłączyć dopływ gazu i energii elektrycznej, nie otwierać okien,
- jeśli ugaszenie pożaru we własnym zakresie jest niemożliwe, opuścić mieszkanie zamykając drzwi jedynie na klamkę,

Uwaga! Nie można dopuścić do odcięcia przez pożar drogi wyjścia z mieszkania.

- zaalarmować straż pożarną i osoby znajdujące się w sąsiednich lokalach.
- w przypadku odcięcia drogi wyjścia z mieszkania udać się do pomieszczenia najdalej usytuowanego od pożaru posiadającego okno lub balkon zabierając ze sobą (jeśli jest to możliwe) mokry koc zamykając za sobą drzwi do innych pomieszczeń na klamkę. Wezwać pomoc przez okno lub z balkonu, a w przypadku silnego wzrostu temperatury i zadymienia położyć się na balkonie pod oknem i okryć szczelnie kocem lub innym okryciem.

2. W przypadku pożaru w mieszkaniu sąsiednim lub na niższej kondygnacji oraz zadymienia korytarza i klatki schodowej należy:

- pozostać w domu zamykając drzwi wejściowe do mieszkania jedynie na klamkę,
- zakręcić zawór gazu, wyłączyć wszystkie odbiorniki energii elektrycznej,
- w celu niedopuszczenia do przenikania dymu i wysokiej temperatury przez drzwi wejściowe do mieszkania należy zabezpieczyć otwory i nieszczelności drzwi (np. mokrym ręcznikiem),
- przygotować zapas wody do gaszenia lub chłodzenia elementów konstrukcyjnych i wyposażenia,
- w razie potrzeby wzywać pomocy przez otwarte okno lub balkon.

3. Podczas zagrożenia pożarowego należy:

- niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w zagrożonym obiekcie o charakterze zagrożenia oraz konieczności ewakuacji,
- w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których dotarcie lub wyjście do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie,
- przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji schylonej, usta i drogi oddechowe w miarę możliwości zasłaniać chustką, najlepiej zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie,
- podczas przejścia przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji,
- osoby znajdujące się na korytarzu poruszają się szybkim krokiem, lecz bez przebiegania i wyprzedzania osób znajdujących się przed nimi,

- nie wolno zatrzymywać się, ani poruszać w kierunku przeciwnym wyznaczonemu kierunkowi ewakuacji,
- osoby, które wchodzą na schody natychmiast schodzą w dół do wyjścia,
- szybkość schodzenia należy dostosować do szybkości poruszania się osób schodzących poniżej,
- nie wolno podejmować prób przyspieszania schodzenia przez popychanie, wyprzedzanie i wydawanie okrzyków,
- w trakcie prowadzenia ewakuacji nie należy dopuścić do rozdzielania grup opuszczających budynek, jak również należy zachować płynność ruchu strumienia ewakuowanych. Nie należy zatrzymywać się celem np. zobaczenia co się dzieje, itp.
- osoby ewakuowane należy umieścić na zewnątrz budynków w bezpiecznej odległości od budynku (od strony zawietrznej) celem sprawdzenia, czy wszystkie osoby się bezpiecznie ewakuowały, po zadymionych nie oświetlonych schodach należy schodzić na czworaka tyłem,
- w przypadku odcięcia drogi ucieczki z pomieszczenia przez dym, płomień, należy pozostać w pomieszczeniu, zamknąć drzwi (nie na klucz !!!), uszczelnić drzwi mokrym np. ręcznikiem, szmatą, otworzyć szeroko okna i czekać na pomoc przy oknie.

Po zakończeniu ewakuacji należy sprawdzić czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie należy natychmiast ten fakt zgłosić do Dowódcy akcji gaśniczej lub jakiegokolwiek funkcjonariuszowi przybytemu na miejsce zdarzenia.

4. Niezależnie od powyższych wskazań, po przybyciu straży należy bezwzględnie podporządkować się poleceniom kierownika akcji ratowniczo-gaśniczej.

Mimo, że przepisy przeciwpożarowe nie nakładają na użytkowników mieszkań wymagań w zakresie ich zabezpieczenia w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe - w celu ograniczenia ilości pożarów w mieszkaniach i ich skutków, Państwowa Straż Pożarna postuluje aby użytkownicy mieszkań wyposażali je w podstawowe urządzenia zabezpieczające, takie jak :

- ❖ *autonomiczne czujki dymu (posiadające zasilanie bateryjne) - umożliwiające już przy pierwszych oznakach pożaru zaalarmowanie sygnałem akustycznym osób przebywających w mieszkaniu i w sąsiednich mieszkaniach. Jest to szczególnie istotne w czasie nieobecności mieszkańców w domu lub w porze nocnej,*
- ❖ *detektory gazu ziemnego - instalowane w pomieszczeniach kuchennych,*
- ❖ *detektory tlenku węgla - instalowane w łazienkach z tzw. piecem kąpielowym,*
- ❖ *gaśnice proszkowe (ABC) 2 lub 1 kg - umieszczane w miejscach łatwo dostępnych i znanych wszystkim domownikom (najlepiej w przedpokoju), zabezpieczone przy tym zarówno przed uszkodzeniami mechanicznymi jak i przed dostępem małych dzieci.*

Przedkładając powyższe pod rozwagę należy podkreślić, że wyposażenie mieszkań w szczególności w autonomiczne czujki dymu oraz gaśnice jest obecnie standardem w zabezpieczeniu mieszkań w krajach zachodnich.

W Polsce każdego roku, w pożarach mieszkań i budynków jednorodzinnych giną dziesiątki osób. Ponad 60% przypadków to ofiary kontaktu z dymami i toksycznymi produktami spalania, takimi jak tlenek węgla, chlorowodór, cyjanowodór. Zdarzenia losowego, jakim jest pożar, nie jesteśmy w stanie przewidzieć. Możemy

jednak starać się zapobiec stosując różnorodne metody i sposoby skutecznego alarmowania i powiadamiania o zagrożeniach. Jednym z nich jest wykorzystanie autonomicznej czujki dymu. Domowe systemy wykrywania pożaru są stosunkowo nowym tematem w naszym kraju. Jednak potrzeba poprawy bezpieczeństwa mieszkańców sprawiła, że na rynku pojawiły się produkty z tego zakresu. W każdym domu, mieszkaniu, w pomieszczeniach gdzie przebywają ludzie powinniśmy przewidzieć zainstalowanie prostego i skutecznego w działaniu urządzenia, jakim jest autonomiczna czujka dymu. Jest to urządzenie przeznaczone do wykrywania widzialnego dymu, powstającego w bezpłomieniowym początkowym stadium pożaru wtedy, gdy materiał zaczyna się tlić, a więc na ogół długo przed pojawieniem się otwartego płomienia i zauważalnego wzrostu temperatury. Autonomiczna czujka dymu zasilana jest przeważnie z wymiennej baterii, która powinna wystarczyć na minimum 1 rok pracy. Czujki można łączyć ze sobą tworząc sieć czujek w chronionym obiekcie, wówczas wykrycie zagrożenia pożarowego przez jedną czujkę powoduje uruchomienie sygnalizacji akustycznej w pozostałych czujkach. Czujki można instalować we wszystkich pomieszczeniach zagrożonych pożarem, zwłaszcza w kuchniach, przedpokojach, klatkach schodowych, garażach. Powierzchnia chroniona przez pojedynczą czujkę wynosi od 60 do 80m². Należy instalować je na suficie, na środku pomieszczenia. Czujki nie powinny być instalowane w pobliżu wentylatorów, urządzeń klimatyzacyjnych, grzejników, kuchenek, w miejscach powstawania i skraplania pary wodnej. Zainstalowanie czujek umożliwia szybkie opuszczenie objętego pożarem domu oraz ugaszenie ognia w zarodku, co znacznie ogranicza straty. Badania przeprowadzone w Wielkiej Brytanii i USA potwierdziły, że zastosowanie urządzeń wczesnego ostrzegania o pożarze redukuje ryzyko śmierci o ponad 40%. Należy zaznaczyć, że obecnie stosowane czujki są urządzeniami całkowicie bezpiecznymi dla ludzi i otoczenia. Biorąc powyższe pod uwagę zachęcamy Państwa do montażu autonomicznych czujek dymu we własnych mieszkaniach.

III. Bezpieczeństwo urządzeń i instalacji gazowych w budynkach mieszkalnych.

Zagrożenia mogące powstać przy użytkowaniu gazu wynikają przede wszystkim z braku należytej dbałości o instalację i urządzenia gazowe. W celu uniknięcia pożaru czy wybuchu gazu lub ograniczenia ich skutków należy się kierować niżej wymienionymi zasadami:

- 1. Użytkownicy zobowiązani są do utrzymywania instalacji gazowej w dobrym stanie technicznym (nie dopuszczać do uszkodzeń mechanicznych i korozji),*
- 2. Gazomierz znajdujący się poza lokalem odbiorcy powinien być zabezpieczony przed osobami niepowołanymi,*
- 3. Wszystkie odbiorniki gazu powinny być utrzymane w czystości i dobrym stanie technicznym (pojawienie się sadzy, lub żółty płomień na palniku to oznaki wadliwego spalania gazu),*
- 4. Odbiorniki gazu powinno się eksploatować zgodnie z instrukcją producenta (np. nie wolno używać kuchenek gazowych do ogrzewania pomieszczeń),*
- 5. Włączone odbiorniki gazu powinny być na bieżąco kontrolowane, chyba, że ich konstrukcja jest przystosowana do pracy bez dozoru,*
- 6. Gotowane ciecze na kuchenkach gazowych również należy kontrolować w celu uniknięcia wykopień, zgaszenia płomienia i niekontrolowanego wypływu gazu. Po zakończeniu pracy należy dokładnie zakręcić kurek gazowy,*

7. *Właściciel budynku mieszkalnego lub zarządzający budynkiem wielorodzinnym, co najmniej raz w roku powinien wykonać przegląd techniczny i badanie szczelności instalacji gazowej oraz usuwać zanieczyszczenia z przewodów spalinowych co najmniej dwa razy w roku .Czynności te mogą wykonać osoby posiadające odpowiednie uprawnienia,*

8. *Zabronione jest dokonywanie samowolnie we własnym zakresie przeróbek, napraw instalacji i urządzeń gazowych oraz podłączeń dodatkowych odbiorników gazu., Użytkownikom urządzeń gazowych nie wolno pobierać gazu z pominięciem gazomierza, przerabiać, naprawiać, malować gazomierzy oraz zatykać otwory wentylacyjne i nawiewne w pomieszczeniach, w których zamontowane są odbiorniki gazu.*